

Сьогодні
11.10.2024

Урок №25

Фразеологізми

Мета: дати учням уявлення про фразеологізм, його лексичне значення; виробляти навички доречного вживання фразеологізмів в усному та писемному мовленні; ознайомити школярів із фразеологічним словником української мови, збагачувати словниковий запас учнів; розвивати культуру мовлення, спостережливість.

Продзвенів уже дзвінок,
Починаємо урок!
Всі мерщій сідайте, діти.
Домовляймося не шуміти,
На уроці не дрімати,
Руки вчасно піднімати.
І щоб не було мороки.
Всі готові до уроку?!
Тож гаразд, часу не гаймо
І урок розпочинаймо!

Я – учень.

Я не боюся
висловити
свої думки.

Я –
особистість
творча.

Помилившись,
я міркую далі.

Я думаю,
аналізую.

Я хочу
багато знати.

Шукаю істину.

Я сьогодні буду
активним.

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

промі́ння, ряст

Вправа 139. Визначте, у якому стовпчику подано словосполучення, що за значенням дорівнюють одному слову. Поясніть значення цих словосполучень. У разі потреби скористайтесь довідкою. Складіть речення з виділеними словосполученнями. Пригадайте, як вони називаються

Розбити глек – посваритися; піймати
облизня – залишитися ні з чим; пекти
раків – червоніти; кусати лікті –
шкодувати за чим-небудь; ловити ґав –
марно витрачати час.

?

Довідка: посваритися, залишитися ні з чим, червоніти,
шкодувати за чим-небудь, марно витрачати час.

1. Що називаємо фразеологізмами?
2. Назвіть фразеологізми, які найчастіше використовуєте ви чи члени вашої родини в мовленні.

1. Як виникають фразеологізми? Де можна прочитати, що вони означають?
2. Чи бувають фразеологізми багатозначними? Серед фразеологізмів є синонімічні й антонімічні?
3. Для чого використовують фразеологізми в мовленні?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Фразеологія — розділ мовознавчої науки, який вивчає фразеологізми, їхні значення й уживання їх.

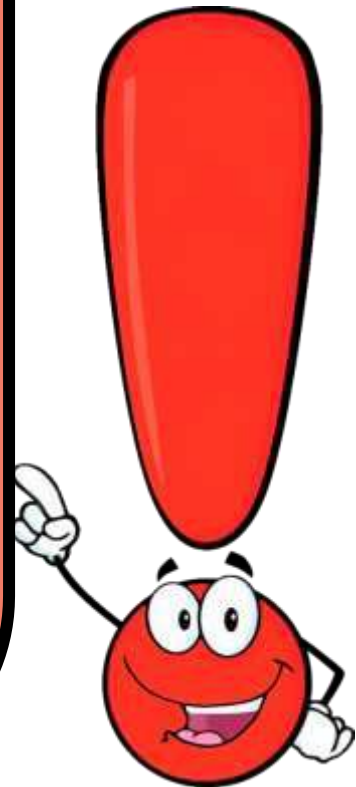
Фразеологізми — стійке сполучення двох і більше слів, яке в процесі мовлення передає одне значення, надає мовленню виразності, емоційності, образності. Наприклад: набрати в рот води — мовчати; як сніг на голову — зненацька.

З-поміж фразеологізмів трапляються багатозначні. Наприклад: роззявити рота — 1) уважно слухати; 2) бути враженим; 3) бути неуважним; 4) говорити щось.

Відомості про значення, походження, уживання, фразеологізмів подано у **фразеологічних словниках**.

Фразеологізми, близькі за значенням, але які мають різний лексичний склад, називають **фразеологічними синонімами**. Наприклад: ні те ні се, ні риба ні м'ясо, ні пава ні ґава.

Фразеологізми можуть утворювати **антонімічні пари**: рукою подати — за тридев'ять земель; хоч греблю гати — як кіт наплакав.

Вправа 140. Виберіть із зображених малюнків ті, що утворюють фразеологізми. Поясніть їхні значення. У яких ситуаціях використовують фразеологізми? Складіть із ними речення.

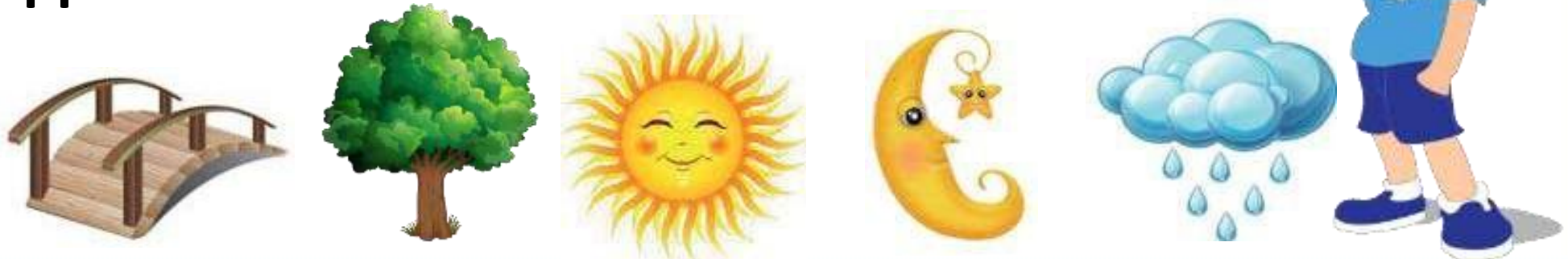
Гострий

Отримати

Місце під

Вправа 141. Випишіть фразеологізми. Із трьома з них складіть речення,
підкресліть підмет і присудок

Мама попереджала Миколку, що не варто грати з вогнем,
треба слухати батьків. Ми не повинні крутити носом
кожного разу, коли нам щось не подобається. Він постійно
підслуховував, брехав і каламутив воду.

Вправа 142. Виберіть із дужок слово, що утворює разом із поданим фразеологізм. Поясніть значення фразеологізмів. Запишіть їх

Годувати жданиками - неодноразово обіцяти зробити щось, але не дотримуватися обіцянок; небо прихилити - бути готовим зробити все можливе й неможливе для когось; топтати ряст - жити; викинути з голови - забути; передати куті меду - перебільшувати; сісти в калюжу - зазнати невдачі; заварити кашу - затіяти щось дуже складне, клопітне, що загрожує неприємними наслідками.

I група: Пригадайте й запишіть якомога більше фразеологізмів зі словом «голова».

II група: Пригадайте й запишіть якомога більше фразеологізмів зі словом «шия».

Вправа 144. Уставте замість крапок потрібні фразеологізми. Поясніть їхні значення. Поміркуйте, з якою метою використано фразеологізми

1. Мені казали, що ви родичі. Такий він мені родич, як сьома вода на киселі. 2. Хоч і пізня осінь, а надворі теплінь. Таку пору здавна в народі називають бабине літо . 3. Майдан увесь заставлений возами так, що й курці ступити ніде.

Довідка: бабине літо, сьома вода на киселі, курці ступити ніде.

Вправа 145. Випишіть синонімічні фразеологізми , поясніть їхні значення. Складіть речення із двома синонімічними фразеологізмами

Хоч греблю гати, кури не клюють, по горло, як піску морського, як гриби після дощу, як зірок у небі; ні пари з вуст, в рот води набрати.

Чи на всі запитання, поставлені на початку уроку, ви знайшли відповіді? Яка інформація зацікавила вас найбільше? Які завдання виявилися легкими для вас? Над чим треба ще попрацювати?

Виконайте вправу 146 (1, 3)

Рефлексія «Лимонний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Чекаю на наступний урок

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Я дуже втомився